

HRVATSKA – HRVATI I NJIHOVI POTOMCI NA STRANIM POŠTANSKIM MARKAMA

Tragom jednog napisa

Kao dugogodišnji filatelist, tek sam se otrog nekoliko godina počeo baviti jednom posebnom, ali meni jako privlačnom temom : Hrvatska – Hrvati i njihovi potomci na stranim poštanskim markama. Povod je bio članak : “Znameniti našijenci ovjekovječeni u malom formatu “, objavljen u “MATICI”, časopisu Hrvatske matice iseljenika od studenoga 2003. (stranice 18 – 21), u kojem Pjero Baranović piše o prigodnoj izložbi poštanskih maraka s likovima slavniH Hrvata, priređenoj u Splitu o 50. obljetnici tamošnje podružnice Hrvatske matice iseljenika. Od tog časa u meni se pobudila želja sakupljati marke na tu temu.

Ivan Bjelovučić

Najprije sam, uz određene poteškoće, nabavio sve marke prikazane u spomenutom članku i polako počeo istraživati i proširivati svoje znanje i svoju zbirku na istu temu.

Od svih znamenitih Hrvata koji su spomenuti u časopisu “MATICA” najviše me privuklo ime Ivana Bjelovučića, zato što o njemu nisam ništa znao, niti ikada za njega čuo, a o njemu autor članka jedino govori kako neke marke s likovima naših ljudi nismo mogli vidjeti jer ih je gotovo nemoguće nabaviti – poput marke Bolivije, iz tridesetih godina prošlog stoljeća posvećene našem sunarodnjaku, zrakoplovcu Ivanu Bjelovučiću. Pretraživši katalog poštanskih

maraka za Boliviju, ustanovih da Bolivija nije izdala marku o Bjelovučiću. Tada sam počeo tražiti njegovu biografiju po enciklopedijama, leksikonima i internetskim stranicama i saznao puno o tom izvanrednom i zanimljivom čovjeku. Čim sam saznao da je rođen u Limi, vidjeh u katalogu da je marku izdao Peru, a ne Bolivija. Marku sam nabavio u relativno kratkom vremenu i evo najvažnijih podataka o njoj: izdana je 16. rujna 1937. povodom održavanja Međuameričke konferencije za zračnu tehniku, a u spomen na prvi zrakoplovni let u Peruu, koji je izveo baš Ivan Bjelovučić 14. siječnja 1911. u Limi. Prva je u nizu od četiri marke za zračnu poštu, ljubičaste boje, veličine 31x31mm, zupčenje linijsko 12, nominalne vrijednosti 10 cts (centavos) i naklade od 500.000 primjera-

Poštanska marka Perua iz 1937. izdana u spomen na prvi zrakoplovni let u Peruu, kojeg je izveo Ivan Bjelovučić

Dio marke na kojem se spominje Bjelovučić

ka. Tiskana je kod AMERICAN BANK NOTE COMPANY u New Yorku, a prikazuje Bjelovučićev let iznad Lime. Na donjem dijelu slike piše : "PRIMER VUELO EN EL PERU POR EL AVIADOR JUAN BIELOVUCIC, LIMA, ENERO 14 DE 1911".

Njemački katalog MICHEL donosi marku pod Peru broj 383, a francuski katalog YVERT ET TELLIER pod Pérou (Aériens) broj 45.

Kratka povijest obitelji Bjelovučić

Predci Ivana Bjelovučića bili su pomorci i brodovlasnici, a doselili su se iz Bijelog Vira kod Metkovića na Pelješac u Popovu Luku već u XVII. stoljeću. Iz te obitelji je poteklo tridesetak pomorskih kapetana koji su se bavili trgovinom ploveći mnogim morima, sve do daleke Amerike.

Neki od njih su bili sindici (načelnici) u Janjini i osnovali prvu osnovnu školu za dječake 1828. a kasnije i za djevojčice. Sagradili su u Janjini župnu crkvu sv. Vlaha (1876. – 1878.) i u janjinskoj luci Drače pristanište. Bili su pokretači gradnje pošte i carinskog ureda, uvođenja brzjava, a jedan od njih, kapetan Stjepan (1847. – 1901.), bio je zastupnik u Dalmatinskom saboru.

Rodoslovlje Ivana Bjelovučića po muškoj lozi išlo bi ovako:

- Matko Bjelovučić, spominje se 1570., rođen kod Metkovića;
- Anto Matkov Bjelovučić, spominje se 1644. u Janjini;
- Antun Bjelovučić (1670.–1748.);
- Miho Antunov Bjelovučić (1712.–1806.);
- Nikola Bjelovučić (1751.–1834.);
- Miho Bjelovučić (1782.–1844.);
- Ivan Mihov–Baro Bjelovučić (Janjina, 19. 2. 1810. – Mokošica, 12. 3. 1881.), bio je pomorski kapetan i sindik Janjine, preselio se u Mokošicu 1840. i u njoj se oženio s Gjivom Pehovac, 10. veljače 1842.;
- Miho (Juan Miguel) Bjelovučić (Mokošica, 27. 9. 1850. – Lima, 29. 7. 1894. otac je zrakoplovca Ivana.;
- Adrienne Cavalié (Le Bihan)*– Bielovucic (Lima, 2. 10. 1865. – Evreux, 11. 4. 1949.), majka Ivanova.

Ivan Bjelovučić (Juan Bielovucic)

(Lima, 30. 7. 1889. – Pariz, 14. 1. 1949.)

Ivanov djed, koji se je isto zvao Ivan, imao je sa svojom ženom Gjivom petero djece (četiri kćerke i jednoga sina), rođeni su ovim redom: Cattarina (6. 6. 1842.), udala se za Matu Grgurevića ; Maria (10. 3. 1845.), udala se za Lovru Čurlicu ; Miho (27. 9. 1850.), Amalija (1. 10. 1852.) udala se za Antuna Ucovića, i Dalmatina (20. 2. 1857.), udala se za Marinovića.

Ivanov otac Miho bio je dakle jedini sin u svojih roditelja i postao je pomorski kapetan. Četiri godine nakon očeve smrti otplovio je za Peru u grad Callao kamo je stigao 2. lipnja 1885. i tamo se nastanio.

Ivan je rođen u ulici Las Nazarenas u glavnom gradu Perua, kao prvo dijete Hrvata Mihe Bjelovučića (Juana Miguela Bielovucica) i Francuskinje Adrienne rođene Cavalié (Le Bihan), imao je sestru Ivanku (Janette) tri godine mlađu, koja je pri udaji dobila prezime La Chapelle. Kad je Ivanu bilo tri godine, otac mu se teško razbolio, pa cijela obitelj seli u Hrvatsku, u Dubrovnik, radi klime i boljeg liječenja, ali se 1894. ponovo vraćaju u Limu, gdje otac iste godine umire. Nakon toga majka s djecom seli u Francusku, bliže svojoj obitelji.

Ivan Bjelovučić je cijelo svoje školovanje prošao u pariškoj gimnaziji Janson de Sailly (106, rue de la Pompe), koja je danas najveći školski centar u Parizu. Godine 1905. u tu gimnaziju dolazi iz Marseillea Roland Garros (Saint-Denis, Reunion, 6. 10. 1888. – Saint-Morel, Francuska, 5. 10. 1918.) i između dvojice budućih zrakoplovaca od samog se početka razvija veliko prijateljstvo. Za vrijeme školovanja Ivan postaje sveučilišni prvak u biciklizmu, a maturom 1908. stječe diplomu iz književnosti i filozofije.

Iste godine upisuje zrakoplovnu školu braće Voisin (Gabriel i Charles), prvih francuskih industrijskih proizvođača aviona. Pilotski ispit polaže u Mourmelon-u (jugoistočno od Reims-a) na zrakoplovu H Farman i postaje 87. pilot sa stečenom diplomom, izdanom 10. lipnja 1910. od francuskog Aero-Cluba. Na dan izdavanja diplome bio je u Budimpešti na prvom

aero-mitingu u tom gradu, koji se je održavao od 1. do 15. lipnja 1910. Zanimljivo je da se na tom mitingu natjecao pod svojim hrvatskim imenom i prezimenom. U kolovozu iste godine je obletio Eiffelov toranj s dvoplošnjakom (aeroplanom) Voisin, a od 1. do 3. rujna, prvi je u

četiri etape preletio udaljenost od 540 km Pariz– Bordeaux za ukupno 6 sati i 15 minuta.

Nastavlja se

Mauricij Frka Petešić

*Krsno ime joj je: Marie Louise Adrienne CAVALIE. Evo što u općini grada Evreuxa u matičnoj knjizi umrlih piše o njoj: "Jedanaestog travnja tisuću devetsto četrdeset devete u jedan sat i petnaest minuta je umrla u 62, route Conches, (adresa u Evreuxu, moja napomena) Marie Louise Adrienne Cavalié, s adresom stanovanja u Parizu, 20bis, rue Petrarque, rođena u Limi (Peru) drugog listopada tisuću osamsto šezdeset pete, bez zanimanja, kćerka Sylvaina Cavaliéa i Louise Lebihan, oboje umrlih - udova Michela Bielovucica. Napisano navedenog dana, u sedamnaest sati i trideset minuta, prema iskazu Georges-a Charles-a André-a Paulmiera, četrdesetogodišnjaka, posrednika, s adresom stanovanja 1, boulevard Modeste Leroy (u Evreuxu, moja napomena), koji je pročitavši potpisao s nama Dianom Françoisom Mathildom Le Lorgne D'Ideville udanom Lambert, zamjenicom gradonačelnika Evreuxa, opunomoćenim matičarom". (Prezime Lebihan je pogrešno napisano, trebalo je pisati - Le Bihan).

POVRŠNOST, NEBRIGA, NEZNANJE, POLUPISMENOST = SRAMOTA

Hrvatska pošta izdala je 1. prosinca 2010., prema svom programu za ovu godinu, marku posvećenu stotoj obljetnici Hrvatskog novinarskog društva nominalne 3,10 kuna dakle marku za obično pismo na teritoriju naše države.

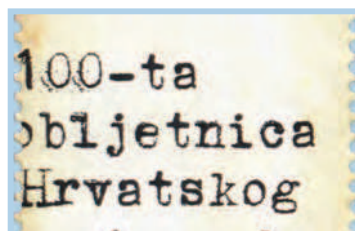
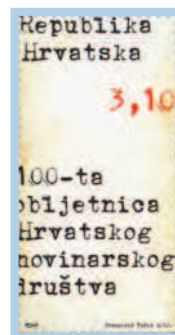
Na marki je sve uobičajeno: naziv države, povod izdanja i nominalna vrijednost, osim jedne "sitnice" - "**100-ta obljetnica...**".

Odakle onome tko je to tako napisao ta ideja, misao, pravilo, uvjerenost, sigurnost i osnovnoškolska pogriješka - zapravo, nametanje nekoga svog "pravopisa!".

Nije to u našem vremenu nikakav šok - to je već ugodana pojava, svakodnevna i toliko česta da se jednostavno odmahne rukom: do jezika mnogima nije stalo, a kamoli da još misle kako će neku riječ, izraz ili rečenicu napisati.

Jednostavije: tu brojku sa dva slova valjalo bi ispraviti. Kako? Nikako! Jer sto tisuća takvih maraka poći će u svijet, na pisma, stizat će do raznih ljudi - i naša sramota bit će potpuna! Ispravni natpis glasi: 100. obljetnica ..., ili 100-godišnjica..., ili 100 godina... (kako to piše na

prospektu/deplijanu uz marku koji je napisao g. Vladimir Lulić).

Nedopustiva pravopisna pogriješka

Ante Murn